

روزنامه الکترونیکی خبرگزاری صدا و سیما

ایران در جهان شبکه ای

گردآوری و تنظیم: زهره قدیمی

■ اتصال ایران به شبکه جهانی

در سال ۱۹۹۳، ایران به اینترنت متصل شد. از آن زمان، تعداد کاربران اینترنت در ایران روند فزاینده‌ای داشته‌است. تجارت الکترونیک در ایران به علت نبود زیرساخت‌ها و قوانین لازم در سطح محدودی ارائه می‌شود ولی با آمدن شبکه‌های موبایلی راه برای تجارت بیشتر فراهم شده است. بنابراین لازم بود برای استفاده از این فضا قوانینی وضع شود.

زمان تصویب سیاست‌های کلی شبکه‌های رایانه‌ای در سال ۱۳۷۷ بر اموری شامل «ساماندهی و تقویت نظام ملی اطلاع‌رسانی رایانه‌ای»، «توسعه کمی و کیفی شبکه اطلاع‌رسانی ملی»، «ایجاد دسترسی به شبکه‌های اطلاع‌رسانی جهانی صرفاً از طریق نهادها و مؤسسات مجاز»، «حضور فعال و اثرگذار در شبکه‌های جهانی»، «ایجاد و تقویت نظام حقوقی و قضایی متناسب»، «توسعه فناوری اطلاعات (به ویژه حفاظت از اطلاعات) و آینده‌نگری در خصوص آثار تحولات فناوری اطلاعات» و «اقدام مناسب برای دستیابی

به میثاق‌ها و مقررات بین‌المللی و ایجاد اتحادیه‌های اطلاع‌رسانی» تأکید شد.

در بخش امنیت فضای تولید و تبادل اطلاعات نیز که در سال ۱۳۸۹ تصویب شد، بر «ایجاد نظام جامع و فراگیر در سطح ملی و سازوکار مناسب برای امن سازی ساختارهای حیاتی و حساس و مهم در حوزه فناوری اطلاعات و ارتباطات و ارتقاء مداوم امنیت شبکه‌های الکترونیکی و سامانه‌های اطلاعاتی و ارتباطی در کشور به منظور استمرار خدمات عمومی، پایداری زیرساخت‌های ملی، صیانت از اسرار کشور، حفظ فرهنگ و هویت اسلامی-ایرانی و ارزشهای اخلاقی، و حراست از حریم خصوصی و آزادی‌های مشروع و سرمایه‌های مادی و معنوی» تأکید شد. در سال ۱۳۹۰ هم مرکز ملی فضای مجازی راه اندازی شد.

■ ضریب نفوذ اینترنت

ضریب نفوذ اینترنت شاخصی است که نشانگر درصدی از جمعیت یک کشور یا منطقه است که از اینترنت استفاده می‌کنند. ضریب نفوذ اینترنت در کشور بر مبنای آمار سامانه مدیریت ضریب نفوذ اینترنت به ۸۲.۱۲ درصد رسیده است و این درحالی است که پیش

از این ضریب نفوذ اینترنت در ایران، ۷۳ درصد بود. براساس آمار ارائه شده از کل اتصالات در کشور، ضریب نفوذ اینترنت با احتساب ۶۱ میلیون و ۷۰۹ هزار و ۹۲۹ کاربر به دست آمده است و تعداد مشترکان اینترنت بر مبنای جمعیت ۷۵ میلیون و ۱۴۹ هزار نفر در ایران، ۴۳ میلیون و ۲۶ هزار و ۲۷۹ نفر اعلام شده است. بیشترین اتصالات کاربران ایرانی مربوط به اینترنت موبایل است و پس از آن اینترنت ADSL بیشترین کاربر را در کشور به خود اختصاص داده است.

براین اساس، ضریب نفوذ اینترنت ADSL در کشور به ۲۲.۰۷ درصد رسیده است و تعداد کاربران این فناوری، ۱۶ میلیون و ۵۸۲ هزار و ۵۳ کاربر و تعداد مشترکان آن ۶ میلیون و ۶۳۲ هزار و ۸۲۱ مشترک اعلام شده است.

همچنین ضریب نفوذ اینترنت موبایل با توسعه ۳G در کشور به ۳۸.۶۷ درصد رسیده و ۲۹ میلیون و ۵۸ هزار و ۷۱۹ ایرانی با موبایل خود به اینترنت متصل می‌شوند.

برآوردها از سایر شاخص‌های اتصالات در کشور نشان می‌دهد که همچنان ۶ میلیون و ۹۳۴ هزار و ۷۶۰ نفر در ایران از طریق اینترنت دایال آپ متصل

پیدا کردند. شبکه های اجتماعی از بسترهای مؤثر در تولید علم، اشتراک عقاید و رشد فردی و اجتماعی است. هدف شبکه اجتماعی این است که با فراهم آوردن امکان ارتباط بین سرمایه های فردی و تشکیل سرمایه اجتماعی، به رشد و ارتقای سطح علم کمک کند. هدف کلی هر شبکه اجتماعی، ایجاد سرمایه اجتماعی و تسهیل ارتباط بین متخصصان، هنرمندان و صاحبان حرفه های متعدد است. تبدیل سرمایه فردی به سرمایه اجتماعی، از مسائل مهم و مورد توجه تمامی حوزه های علمی است. از این طریق، دانش فردی به دانش جمعی تبدیل و در واقع از دانایی جمعی برای حل مسائل و مشکلات دنیای علم بهره برداری می شود.

شبکه های اجتماعی مجازی

انقلاب ارتباطات، نوع جدیدی از ارتباطات مجازی را که خالی از روح حاکم بر روابط واقعی اجتماعی است به وجود آورده است. از طریق ماهواره، اینترنت و... جهان جدیدی به موازات جهان واقعی به وجود می آید. رسانه های الکترونیکی مخاطبان وسیع و متکثری دارند که مجموعه هایی از حیث محتوای نمادین را به این مخاطبان عرضه می کنند. در چنین شرایطی فضای مجازی شکل می گیرد و فرهنگ ها همه از طریق واسطه های الکترونیکی منتقل میشوند و مفاهیم زمان و مکان معانی تازه ای پیدا می کنند. فواصل زمانی و مکانی عملاً از میان برداشته می شوند و انتقال اطلاعات، داده ها و سرمایه ها و امکان ارتباط همزمان میان افراد در نقاط مختلف به وجود می آید. نتایج پژوهش ها بیانگر افزایش فعالان مجازی نسبت به شبکه های اجتماعی است که در عصر کنونی به محبوب ترین نوع وب سایت ها بدل شده و کاربران، بخش قابل توجهی از وقت خود را به این شبکه ها اختصاص داده اند.

اینترنت و کاربر در کشور است.

سرعت دسترسی به اینترنت و حتی در شبکه های داخل کشور در مقایسه با کشورهای همسایه و بعضی از کشورهای توسعه یافته تا پنجاه برابر کمتر و هزینه آن چندین برابر گران تر است.

بر اساس آمار دسامبر ۲۰۱۲ ایران به لحاظ سرعت اینترنت در دسترسی برای کاربران خانگی، در بین ۱۷۸ کشور در جایگاه ۱۶۴ قرار داشت و از بین کشورهای خاورمیانه تنها مصر و سوریه رتبه پایین تری داشتند. فقط حدود ۲۰ میلیون نفر از جمعیت کشور یعنی بیش از یک چهارم از جمعیت ایران هم در شهرها و روستاها عضو شبکه تلگرام هستند. نزدیک به ۵۳ درصد از مردم ایران دستکم عضو یک شبکه مجازی هستند.

شبکه های اجتماعی

با فراگیر شدن اینترنت در کشور، شبکه های اجتماعی نیز جای خود را بین کاربران باز نمودند و طرفدار

می شوند و ضریب نفوذ این فناوری منسوخ شده با احتساب ۳ میلیون و ۴۶۷ هزار و ۳۸۰ مشترک، ۹.۲۳ درصد است.

در این ارزیابی ها، ضریب نفوذ اینترنت وایمکس ۴۰.۳ درصد برآورد شده و ۳ میلیون و ۲۸ هزار و ۳۹۸ نفر از طریق این فناوری به شبکه اینترنت متصل می شوند. شمار مشترکان اینترنت وایمکس نیز یک میلیون و ۲۱۱ هزار و ۳۵۹ مشترک اعلام شده است.

در شاخص اتصال اینترنت از طریق فناوری فیبر نیز ۶ میلیون و ۱۰۶ هزار کاربر در ایران وجود دارد و ضریب نفوذ این فناوری با احتساب ۲ میلیون و ۶۵۶ هزار کاربر، ۸.۱۳ درصد برآورد می شود.

ضریب نفوذ اینترنت باند پهن در کشور که تا پایان سال ۹۳ حدود ۳۲.۳۱ درصد اعلام شده بود در پایان سه ماهه اول امسال به ۴۸.۳۷ درصد رسیده است.

در گزارش سامانه مدیریت ضریب نفوذ اینترنت کشور، ۵ استان تهران، مازندران، قم، اصفهان و خوزستان دارای بیشترین ضریب نفوذ اینترنت در کشور هستند و تهران با ۱۴ میلیون و ۳۹۲ هزار کاربر دارای ضریب نفوذ ۱۱۸.۱۳ درصدی است و ۱۱ میلیون و ۸۵ هزار مشترک دارد.

همچنین استان مازندران با ۳ میلیون و ۳۶۰ هزار و ۴۷۲ کاربر و یک میلیون و ۹۱۹ هزار مشترک، از مرز ۱۰۰ درصد گذشته و ضریب نفوذ ۱۰۹ درصدی را به خود اختصاص داده است.

در این رده بندی استان قم با ضریب نفوذ ۱۰۰.۳۹ درصد و یک میلیون و ۱۵۶ هزار کاربر، اصفهان با ضریب نفوذ ۹۵.۴۶ درصد و ۴ میلیون و ۶۵۷ هزار و ۷۷۲ کاربر و خوزستان با ضریب نفوذ ۹۴.۸۵ درصد و ۴ میلیون و ۳۹۸ هزار و ۱۹۷ کاربر در رتبه های بعدی استان های دارای بیشترین ضریب نفوذ اینترنت قرار دارند.

بر مبنای این شاخص ها، استان خراسان شمالی با ضریب نفوذ ۴۱ درصد، دارای کمترین ضریب نفوذ

از بین رفتن سرمایه محسوب می شود، بلکه هزینه های جانبی بیشتری را به کاربران تحمیل می کند، زیرا اکنون بازار فیلتر شکنی در دنیا پرسرعت و با رقابت بسیار فعالیت دارد. این گروه اذعان دارند که اکنون بازار فیلتر شکنی در همه کشورها رونق زیادی دارد و بسیاری از شرکت های تولید کننده فیلتر شکن ها از فروش جهانی خود سود کلانی دریافت می کنند، زیرا همزمان با فیلتر شدن برخی از سایت ها، بسیاری از این شرکت ها از طریق سایت های ویژه، سرگرم فروش فیلتر شکن هستند.

مخالفان این دیدگاه نیز اگرچه کاربری های زیاد فضای مجازی را نادیده نمی گیرند اما بر این اعتقادند که با فیلتر کردن سایت هایی که عمدتاً کاربری ضد اخلاقی و ضد فرهنگی دارند می توان مانع از ضربه زدن آنها به جامعه شد. اما باید گفت برخورد با فیلترینگ نیاز به یک مدیریت واحد دارد. زیرا بی ضابطه بودن و برخورد سلیقه ای درباره فیلترینگ مقدمات دور زدن فیلترینگ و به نوعی فرار از قانون را فراهم می کند. همچنین گسترش آموزش عمومی به مقابله با خطرات فضای مجازی می انجامد.

فیلتر فایبل های مستهجن یا مخمل امنیت ملی، قرار ندادن اطلاعات مفید و محرمانه در شبکه های اجتماعی، تعامل و دسترسی دو جانبه به اطلاعات همدیگر، آگاهی لازم برای دسته بندی اطلاعات از درخواست های عمومی در این فضا است. ولی به طور کلی هنوز اقدامی سازنده برای فیلتر صفحات غیر اخلاقی و یا آموزش افراد برای آگاهی های لازم جهت دسته بندی اطلاعات و چگونگی استفاده از آنها در فضای مجازی صورت نگرفته است.

شبکه ملی

با این اوصاف ایجاد شبکه ملی یک ضرورت فراگیر خواهد بود. شبکه ملی متشکل از زیرساخت های ارتباطی، مراکز داده ای توسعه یافته داخلی دولتی و غیردولتی و

محدودیت در فضای مجازی همچنین در برخی از کشورهای عربی مانند عربستان آنقدر بالاست که از آنها در عرصه فضای مجازی به عنوان نقاط کور اینترنتی نام برده می شود.

البته تمرکز فیلترینگ عمدتاً بر موضوعات غیر اخلاقی است. موضوعاتی که ارزش ها یا فرهنگ کشورها را هدف قرار می دهد. به همین علت مسدود شدن آنها در زمره اقدامات دفاعی کشورها قرار می گیرد که همانطور که گفته شد موافقان و مخالفان دارد.

عمده دیدگاه مخالفان بر این موضوع تمرکز دارد که فضای آزاد اطلاع رسانی از افراد سلب نشود و در فضای مشاع جهانی اینترنت همگان به ویژه نخبگان، محققان و پژوهشگران بتوانند سهم مساوی از این فضا داشته باشند. البته در این میان سودجویان و مفسده جویان هم هستند که ممکن است در هر جریان اطلاعاتی از این بستر آزاد رسانه ای سوء استفاده های خود را داشته باشند که باید برای این نوع اقدامات راهکار جست.

از این دیدگاه فیلترینگ در واقع علاوه بر اینکه نوعی

محدودیت یا مصونیت

هر تکنولوژی جدید که ابداع می شود می تواند جنبه های مثبت و منفی داشته باشد، استفاده از وسایل ارتباطی با مدیریت درست و هدفمند نه تنها مخرب نیست بلکه باعث گسترش ارتباطات افراد با یکدیگر نیز خواهد شد در غیر این صورت مخاطرات اجتماعی را افزایش خواهد داد. در این زمینه برخی از افراد معتقدند شبکه های اجتماعی و موبایلی به علت مضراتش باید با محدودیت همراه باشد تا جامعه از خطرات آن در امان باشد. بر این اساس برخی از نهادها خواستار محدود نمودن این شبکه ها هستند ولی برخی دیگر معتقدند مسدود کردن این شبکه ها، کار آسانی نیست و هزینه زیادی در بردارد و باید با افزایش آگاهی مردم از محتوای مجرمانه موجود در بخش هایی از اینترنت یا شبکه های اجتماعی آنها را به استفاده با احتیاط تر و مراقبت بیشتری از این ابزار ترغیب کرد.

فیلترینگ در همه کشورها از آن رو موضوعیت یافته است که رسانه هایی که اقدام به تولید و نشر محتوای نامناسبی همچون تصاویر غیر اخلاقی می کنند. بنابراین با آمار میلیونی کاربران موبایل و اینترنت هر نوع تصمیم گیری در زمینه فیلترینگ باز خورد بسیار گسترده ای در کشور پیدا می کند. البته به گفته کارشناسان موضوع فیلترینگ اکنون محدود به ایران نیست بلکه در بسیاری از کشورهای جهان مطرح است، فیلترینگ و نظارت در برخی کشورها شدت بیشتری دارد.

در بسیاری از کشورهای آفریقایی و قاره آمریکا فیلترینگ وجود ندارد اما در همه این کشورها هم فیلترینگ به صورت نامحسوس و کم رنگ اعمال میشود. در بیشتر کشورهای اروپای شرقی و آسیایی و البته استرالیا فیلترینگ در آنها بیشتر اعمال می شود. در روسیه و استرالیا نظارت و محدودیت بیشتر در مورد صفحه های غیر اخلاقی صورت می گیرد. اعمال

همچنین زیرساخت‌های نرم‌افزاری است که در سراسر کشور گسترده شده است.

این شبکه ظرفیت لازم برای «نگهداری و تبادل امن اطلاعات داخلی در کشور به منظور توسعه خدمات الکترونیکی» و «دسترسی به اینترنت» از طریق بستر ارتباطی باند پهن سراسری برای کاربران خانگی، کسب و کارها و دستگاه‌های اجرایی را فراهم می‌کند. این شبکه جمع‌کننده شبکه‌های اختصاصی، محلی و ملی در کشور است که از دو بخش اختصاصی و عمومی تشکیل می‌شود. بخش اختصاصی برای ارتباط و تبادل اطلاعات و خدمات دستگاه‌های اجرایی با یکدیگر و بخش عمومی برای ارائه خدمات به کاربران عمومی است و این دو بخش در نقاطی نظیر مراکز داده با یکدیگر اتصال دارند.

شبکه ملی اطلاعات، درحقیقت یک شبکه مجازی کنترل شده است که کاربران اینترنت در آن تنها به شبکه و وبسایت‌های داخلی متصل می‌شوند، در واقع شبکه ملی اطلاعات، معروف به اینترنت ملی ایران شبکه‌ای مبتنی بر قرارداد اینترنتی است به صورتی که درخواست‌های دسترسی داخلی و اخذ اطلاعاتی که در مراکز داده داخلی نگهداری می‌شوند، به هیچ‌وجه از طریق خارج کشور مسیریابی نشود و امکان ایجاد شبکه‌های اینترنت و خصوصی و امن داخلی در آن فراهم شود.

شورای عالی فضای مجازی الزامات حاکم بر تحقق شبکه ملی اطلاعات را با این شرح اعلام کرده است: - شبکه‌های متشکل از زیرساخت‌های ارتباطی با مدیریت مستقل کاملاً داخلی - شبکه‌های کاملاً مستقل و حفاظت شده نسبت به دیگر شبکه‌ها (از جمله اینترنت) با امکان تعامل مدیریت شده با آنها

- شبکه‌های با امکان عرضه انواع محتوا و خدمات ارتباطی سراسری برای آحاد مردم با تضمین کیفیت از جمله قابلیت تحرک

- شبکه‌های با قابلیت عرضه انواع خدمات امن اعم از رمزنگاری و امضای دیجیتالی به کلیه کاربران - شبکه‌های با قابلیت برقراری ارتباطات امن و پایدار میان دستگاه‌ها و مراکز حیاتی کشور - شبکه‌های پرفریمیت، پهن باند و با تعرفه رقابتی شامل مراکز داده و میزبانی داخلی

تاریخچه شبکه ملی اطلاعات در کشور

در اواخر سال ۱۳۸۴ بحث شبکه ملی اینترنت در کشور مطرح و مهمترین دلیل پیاده‌سازی این شبکه در آن سال کاهش وابستگی به شبکه جهانی اینترنت اعلام شد. در اسفند سال ۱۳۸۴، بر اساس تصمیم هیات دولت مقرر شد شبکه ملی طی ۳ سال به بهره‌برداری برسد و طراحی‌های کلی شبکه نیز انجام شود. در سال ۱۳۸۵ قرار شد پروژه اینترنت ملی در مرکز تحقیقات مخابرات ایران انجام شود.

در سال ۱۳۸۶ نیز همین موضوع تکرار شد و این بار برنامه‌های عملیاتی راه‌اندازی و بهره‌برداری اینترنت ملی در سال‌های ۸۶ تا ۸۸ در هیات وزیران تصویب شد. با توجه به الزامات سند چشم‌انداز بیست ساله در سال ۱۳۸۹ موضوع شبکه ملی اینترنت با نام جدید شبکه ملی اطلاعات به صورت جدی تر مطرح شد به طوری که کلیات موضوع در ماده ۴۶ برنامه پنجم توسعه مطرح شد.

مشابه این طرح در بسیاری کشورها اجرا شده است. به طور نمونه کره جنوبی که رتبه اول سرعت اینترنت جهان را در اختیار دارد در دهه ۱۹۹۰ پروژه شبکه ملی پرسرعت را اجرا کرد. گزارش مرکز پژوهش‌های مجلس شورای اسلامی ایران در زمینه توسعه رایانش ابری در قوانین توسعه‌های کشورهای چین، کره جنوبی و انگلستان نشان داد هر سه کشور مدل مشابه شبکه ملی اطلاعات را در خاک خود پیاده‌سازی کرده‌اند و بنابراین برای ایجاد دولت الکترونیکی بر بستر رایانش ابری تحقق شبکه ملی اطلاعات یک جزء اساسی است.

اما این شبکه هم اکنون مرحله آزمایشی خود را پشت سر گذاشته و پس از صادر شدن مجوز از شورای عالی فضای مجازی، آمادگی واگذاری اینترنت ملی به کاربران خانگی را به صورت پایلوت از طریق شرکت‌های ارائه‌دهنده خدمات اینترنت دارد. بنابراین هنوز این فضا فراهم نشده است.

کمپین‌ها در ایران

با گسترش فضای مجازی و افزایش دارندگان گوشی هوشمند در کشور، کمپین‌های مختلف هم‌بازار داغی پیدا کردند. عمر کمپین‌های اجتماعی در ایران کوتاه است. بیش‌تر از دو سال نیست که آن‌ها پنجره جدیدی از ارتباطات مجازی را گشوده‌اند. کمپین‌ها در این مدت در بیشتر موارد مردمی بوده‌اند. کمپین‌ها گرچه می‌تواند تا حدودی برای ضروریات اجتماعی مفید باشند و خطراتی را به افراد گوشزد کند و هشدار دهد ولی بیشتر موقتی

هستند با تاریخ مصرف کوتاه. کمپین‌ها تیغ دولبه هستند؛ که اثرشان هم می‌تواند مفید باشد، هم مضر. این فضا می‌تواند فرصتی برای گفت و گوی نامرئی بین افراد برقرار کند و افراد مختلف می‌توانند در این فضا پیام خود را به جامعه هدف منتقل کنند. در این کمپین‌ها گاه از مردم می‌خواهند خودروی صفر نخرند و گاه آن‌ها را به کمک به کودکان تشویق می‌کنند. هدف کمپین‌ها هرچه که باشد با زندگی روزمره مردم گره می‌خورد. این شکل از موج‌های مجازی نتایج و برون‌دادهای متفاوتی داشته‌اند. کمپینی به نام «خودروی صفر نخریم» با واکنش‌های برخی از دولتمردان روبرو شد و باعث شد وام‌هایی را برای شکست این کمپین در اختیار مردم قرار دهند. با این حرکت دولت کمپین شکست خورد و مردم دوباره با وجود این که به نداشتن ایمنی خودروهای داخلی و قیمت‌های گزاف آن معترض بودند، به خرید خودرو رو آوردند. «کمپین مرغ نخوریم» نیز به تبع کمپین خریدن خودرو تشکیل شد. کمپینی که به آلودگی مواد غذایی معترض بود و برخی از دست اندرکاران را مجبور به واکنش کرد.

برپایی کمپین خود یکی از فرآیندهای همراهی و در نتیجه شکلی از انسجام اجتماعی هرچند کوتاه مدت و محدود به حوزه فعالیت خاصی است، که می‌تواند بستری مناسب برای تمرین شکل‌گیری انواع دیگر گروه‌های اجتماعی باشد.

اما کمپین‌های ایرانی تقلیدی‌اند. آن‌ها بومی نشده‌اند. به همین دلیل نمی‌توانند اثر زیادی بر سیستم اجتماعی روزمره داشته باشند. آن چیزی که باعث می‌شود یک کمپین آن‌طور که باید موثر واقع نشود، نداشتن استراتژی

کمپین تحریم سفر به کشورهای حامی داعش، هتلداران ترکیه را نگران کرد

ترکیه برای حفظ بازار سفر ایران، بیائتیه داد

سازمان مجید
به کمپین
تحریم سفرهای نوروزی
به کشورهای حامی داعش
پیوندیم

تحریم سفرهای نوروزی ایرانیان به مقصد ترکیه و امارات

aparar.com/sarzaminjavid.com

رهبر معظم انقلاب:

لازمی حضور فعال و تأثیرگذار در فضای مجازی

تمرکز در تصمیم گیری
جدیت در اجرا بدون از دست دادن زمان
هماهنگی میان دستگاهها
پرهیز از موازی کاری و تعارض

شوری عالی فضای مجازی

بسم الله الرحمن الرحيم
گسترش فراینده فناوریهای اطلاعاتی و ارتباطاتی بویژه شبکه جهانی اینترنت و آثار چشمگیر آن در ابعاد زندگی فردی و اجتماعی، و لزوم سرمایه گذاری وسیع و هدفمند در جهت بهره گیری حداکثری از فرصت های ناشی از آن در جهت پیشرفت همه جانبه کشور و ارائه خدمات گسترده و مفید به اقشار گوناگون مردم و همچنین ضرورت برنامه ریزی و هماهنگی مستمر به منظور صیانت از آسیب های ناشی از آن اقتضا می کند که نقطه ی کانونی متمرکز برای سیاست گذاری، تصمیم گیری و هماهنگی در فضای مجازی کشور بوجود آید.

خطر!

از ذخیره ی آب ایران فقط، چند، قطره، باقیست.

من حامی کمپین «یک قطره آب» هستم.
حرکتی با هدف جلب توجه جامعه به بحران کمبود آب ایران.

11.7k likes

hadikazemi... فقط یک لیوان آب... کمتر مصرف کنیم تا روزی ۱۹۷۷۰۰۰۰۰ لیتر آب ذخیره شود...

کمپین را به اشتراک بگذارید.

امام خامنه ای (مدظله العالی):

رایانه ها و فضای مجازی و سایریری که الان در اختیار شماست، اگر بتوانید اینها را یاد بگیرید، میتوانید یک کلمه حرف درست خودتان را به هزاران مستمعی که شما آنها را نمی شناسید، برسائید؛ این فرصت فوق العاده ای است، مبادا این فرصت ضایع شود. اگر ضایع شد خدای متعال از من و شما روز قیامت سوال خواهد کرد.

۹۱/۷/۲۰

اهمیت فضای مجازی به اندازه اهمیت انقلاب اسلامی است.

از اینترنت ایرانی حمایت کنیم تا چشم بیگانه کور شود

شبکه های اجتماعی ایرانی را جایگزین شبکه های اجتماعی خارجی کنیم

روزنامه الکترونیکی خبرگزاری صدا و سیما

به علاوه

ما تحریم می کنیم

Made in ksa
Kingdom of Saudi Arabia
تولید شده در عربستان سعودی

6 28 257890